

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Fő tér 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyitvatartásban minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, féltre 5 kor,
negyedévre 2.50 korona.

— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden sor után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
'szbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések természetük szerint egy negyzsög
centim. után 8 fill. — Allandó hirdeté-
seknek árkedezmény.

A hegyvidéki kirendeltség.

— aug. 9.

A hegyvidéki miniszteri kirendeltség e napokban számolt be a működési körébe eső Bereg, Ung, Máramaros, Ugocsa és Zemplén vármegyék területén szervezett és működésben lévő hitelszövetkezetek mult évi állapotáról. A nevezett vármegyékben összesen 136 hitelszövetkezet működik, amely szám azonban ismétlőjük csakis a kirendeltség hatáskörébe vont szövetkezetekre vonatkozik, miután a felsorolt vármegyékben több hitelszövetkezet is virágzik, amelyek különböző csoportosításban teljesítik fontos közigazgatási feladataikat. Megelégedéssel látjuk, hogy a ruthén népmentési akció eme faktora is a fejlődés útján halad, amennyiben, ha össze hasonlítjuk a 909 és 910. évi kimutatásokat, valamennyi vármegye hitelszövetkezetének ugy a tagok számában, valamint az üzletrészekben való gyarapodását tapasztalhatjuk.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk ugyanis, hogy az ország legelhagyottabb, jóformán a pusztulás szélén állott lakosságáról vagy szóról, amelynek körében a modern gazdasági intézmények meghonosítása még a legkörülményesebb állami támogatás mellett is nehézségekkel jár, így a kismérvű fejlődés is öröndetes jelensége egyrészt annak, hogy a nép is hováinkább gazdasági öntudatra ébred, másrészt, hogy az állami gyámkodás nem tévesztette el a célját.

A 136 hitelszövetkezet 35000 tagot számlál, az üzletrészek értéke 2649152 koronára rug. — Betétjei közel két millió koronára emelkedtek s a különböző hitelműveletek forgalma 7866717 koronát tett ki. A tartalékalap 315503 korona. Van a kimutatásnak egy rovata, amely arról tanuskodik, hogy a kirendeltség területén a tagok föld kölesön címén 228314 koronában részesültek a 134628 koronát kitevő „külön jelzalog“ tétele alatt kimutatott összegén kívül. Miután a kimutatás nem világosít föl arról, mi hát voltaképen a „föld kölesön,“ ha jól sejtjük ez alatt azt kell értenünk, hogy a kirendeltség által vásárolt földek osztattak ki törlesztésre a mentési akcióba vont terület lakosai közt.

A vármegyénket egyébként

mindössze 3 hitelszövetkezettel szerepel a kimutatásban, amiből arra következtetünk, hogy itt kevesebb dolga akad a mentési munkának, amit öröndetesesen veszünk tudomásul. A kirendeltség területén összesen 55 fogyasztási egylet működött a mult évben (vármegyékben 1), amelyek a központi áruaktárból 294940 korona értékű árucikket hoztak forgalomba. „Miniszteri segély“ címén 319084 korona van kimutatva, amely összeg valószínűleg nem csupán a szövetkezetek istápolására fordított, hanem részben az akció egyéb munkálatait is támogatta.

Amidőn megemlitenők még, hogy a 136 szövetkezet összes vagyona csaknem tíz millió koronára rug s így — az adott körülmények között — elég jelentékeny alappal rendelkezik a továbbfejlődés biztosítására, nem hallgathatjuk el azon aggodalmunkat, valjon a közigazgatási és kultur-mizeriák ama hinárjából, amelyben a megtámadott lakosság vergődik, kimenekülhet-e a segélyakció révén. Ez a kérdés egyébként már nem csupán a hegyvidék lakosságának kérdése. Mélyreható s egész közigazgatási életünk felfrissítésére alkalmas reformokra vagyunk szükségünk, ha népünk jólétének megalapozását komolyan akarjuk munkálni. A mentés — amint azt a szó is kifejezi — csak a közvetlen veszély elhárítását jelenti. De mi történjék aztán? Erre a kérdésre sivar közállapotaink közt igazán bajos megfelelni. Csapni való könnyelműséggel nyargalásunk a jelszavak paripáin s amidőn minden perc drága — egy évtizedet pazaroltunk el ordítóztatásokkal, görögütözes komédiákkal, miközben véreink Cunard hajó-teherrel kénytelenek voltak kivándorolni.

A királygyakorlatok.

Zemplén- és Sáros megyékben. — A nagy vezérkar, — A sztropkói előkészületek.

— aug. 9.

Nem messze a történelmi nevezetességű Duklai-hegyszorosostól, Sztropkó—Mezőlabercz és Felsővízköz községek határában, Zemplén- és Sáros vármegyék területén, az Ondava-folyó völgyében fogják az idei királygyakorlatokat szeptember hó első felében megtartani. A sorsnak véletlen játéka, hogy a 6-ik kassai, a 10-ik przemysli, a 11-ik lembergi, valamint még több

különböző hadtestek csapataiból összeállított hadtest, összesen 180,000 ember, az egykor tisztán II. Rákóczi Ferenc fejedelem és hivei tulajdonában volt ősi uradalmi területeken fog gyakorlatozni. A tervezett nagyszabású hadgyakorlatokon ki fogják próbálni a fegyvertechnika terén 1908 óta felmerült összes újításokat, a háborus időkben való szokásokkal és a gyakorlatot megtartják tekintet nélkül az esetleges esős időjárásra, vagy a netalán előforduló járványos betegségekre, amely utóbbi esetben az esetleg fertőzött csapatok helyett a gyakorlatok megkezdése előtt néhány nappal más ezredeket mozgósítanak a gyakorlat színhelyére.

A támadó hadsereg a számban erősebb északi fél lesz, amelyet Frigyes főherceg hadsereg-felügyelő fog vezetni, míg a déli hadsereg vezére lovag Frank Libor, gyalogsági tábornok lesz. A gyakorlatok szeptember 11-től szeptember 16-ig fognak tartani. Mint a most legutóbb Felsővízközön járt udvari méltóságoktól értesültünk, a király, hacsak egészségi állapota oly jó marad, mint most, dacára a megújuló cáfolatoknak, mégis alighanem résztvesz a hadgyakorlaton, amit elő fog segíteni az is, hogy az ősz Zemplén- és Sáros megyében rendezés igen szép és a király állandó szállását a kissé félreeső Felsővízközön olyan szerencsésen választotta meg a hadvezetőség, hogy a király, anélkül, hogy lóra kellene ülnie, a közeli felsőrákóczi magaslatokról, a hova automobilon felmehet, kényelmesen szemlélheti a valószínűleg itt lezajló döntő ütközetet. Felsővízközön a király egy egyszerű földszintes villaszerű házában, Szepesházy Imre orsz. képviselőnek most Adamek járásbíró részére bérbeadott négyosztás lakosztályában fog lakni, Bolfras főhadsegéddel egy fedél alatt. Közvetlen szomszédságában van a járásbíróház egészen új épülete, amelyben Kerzi udvari orvos és gróf Paar főhadsegéd fog lakni.

(A nagy vezérkar.)

A nagy vezérkarnak Sztropkón lesz a főhadiszállása, ahol a ferenczrendiek történelmi nevezetességű zárdájának 16 üres szobáját rendezik be katonai butorokkal. Ferencz Ferdinánd trónörökös lakosztályául egy év óta a Zemplén vármegye közönsége tulajdonát képező egykori sztropkói vár emeletes szolgabírói székházának földszintje van kiszemelve, amelyben a török hódoltság idejében megyegyűléseket tartottak, később pedig Ocskay brigadéros és felesége, Tisza Ilona lakott benne több évig, mint a Rákóczi által adományozott 46 falvas uradalom gazdája. Az egykori lovagterem lesz Ferenc Ferdinánd fogadója és ebédlője, mellette lesz a háló- és fürdőszoba. A díszes lovagterem nagysága csak valamivel kisebb Vajad-hunyad vára hasonló építkezésű lovagterménél és Napoleon-korabeli empire stílusban van berendezve. A jelenlegi házigazda Malonyay Tamás sztropkói főszolgabíró, aki az egész lakást saját butoraival fogja gyönyörűen berendezni. A trónörökös lakosztályának falain az 1881-ben elhunyt

Szemere Miklós költő hagyatékából maradt és ma már ritkaságszámba menő fegyvergyűjtemény van elhelyezve, azonkívül pedig számos eredeti Dürer-metszet, több pompás vízfestménye a költőnek és néhai Malonyay Ferenc ónodi várkapitány régi fringiái, buzogányai és ezüst szervizei és sok más családi ereklye látható. A lovagterem berendezése a trónörökös otthélé alatt is úgy marad, csupán néhány szőnyeget hoznak majd Bécsből, a Belvederéből.

Ferencz Ferdinánd trónörökös szállásával szemben ugyancsak a Vak Bottyán-utcában az üveges verendájú katolikus plebániakban, Csintalan Mihály plebánosnál fog lakni Károly Ferencz József főherceg, a jövő trónörökös, ki Ferencz Ferdinándnak parancsörtszti századosa lesz. Mindenfelé jó hatást tett Ferencz Ferdinánd trónörökösnek szűkebb környezetében kifejezett az az óhajta, hogy sztropkói tartózkodása alatt egy a hivatalos, mint a magánérintkezésben mindenki a magyar nyelvet használja vele szemben.

(A sztropkói előkészületek.)

Sztrapkó elsőrendű határszéli erősség volt hajdan és az egész vár és környéke tele volt titkos alagutakkal és kazamatákkal, a még épségben volt és a sztropkói mostani Rákóczi-tér alatt elhúzódó titkos alagutakat ez év júniusában tömette be Malonyay Tamás főszolgabíró, nehogy a hadgyakorlatok alkalmával a rohamlépésben hajtató nehéz ágyúutegyek terhe alatt beszakadjanak. Sztrapkón már erősen folynak az előkészületek a mostani és a leendő trónörökös fogadtatására. Sztrapkó főutcáin, ugyint a Rákóczi-, Vak Bottyán-, Bercsényi-utcákon és az Andrássy István kuruc generálisról elnevezett utcákban a petroleum-gázvilágítást rendezték be és ugyanekkor ezeket az uttesteket betonjárdákkal és csatornázással is ellátták. Az Ocskay brigadéros által létesített egykori hegyi vízvezetékét újra helyreállították és a nagygyakorlatokra telefonvonalat vezettek Sztrapkóra. A csepelszigeti hadfelszerelési gyárból szállított 8-10 darab tábóri sütőkemencét Sztrapkón a Bercsényi-utca végén fogják felállítani, ahol a régi Ocskay-féle uradalmi majorokban a magyar önkéntes autobilisapat kocsiszínjei lesznek berendezve. — Az önkéntes autobilisapat parancsnoka valószínűleg gróf Andrássy Sándor lesz, a ki a sztropkói főhadiszállástól alig 50 kilométer távolságra, Homonnán tartózkodik ezidőszereint állandóan, mivel budapesti palotája épülőfélben van.

A hadgyakorlatok tartamára a király és a trónörökös őrizetére a belügyminiszterium harminc válogatott budapesti titkosrendőrt és kétszázötven csendőrt összpontosít. Zemplén-, Sáros- és Szepes megye területén fognak lefolyni a gyakorlatok, az elmúlt hetekben bejárta Szabó László miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium rendőrségi osztályának vezetője.

Ferencz Ferdinánd trónörökös szeptember 11-én érkezik vonaton Homonnára, ahol Zemplén vármegye nevében Meczner Gyula főispán fogadja. A trónörökös azután itt kísé-

Üzlet áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy rőfös, vászon és divatáru üzletemet a „Vadászkürt“ szálloda épületébe (volt Halászféle bolthelyiségbe) helyezem át. Az átköltözködés folytán az összes raktáron lévő árukat minden elfogadható áron árusítom ki.

FRIED VILMOS.

A n. é. közönség szives támogatását kérve maradtam teljes tisztelettel

Lapunk mai száma 4 oldal.

retével automobilra ül és Homonnán, Tavarnán és Csicsváron át egyenesen Sztropkóra megy, ahol a község szélén egy csinosan összeállított diadalkapu alatt Dókus Gyula alispán fogja üdvözölni Sztropkó község nevében. Maga a község ez alkalommal zászlódiszt ilt és a trónörökös megérkezésének napján a község polgársága fátylasmenetet rendez és a várost ki-világítja.

A király az eddigi megállapodások szerint, hacsak egészségi állapota nem gátolja, Borsod-, Abauj-, Gömör- és a szomszédos vármegyék küldöttségét Kassán a pályaudvaron, Zemplén- és Sárosmege monstre-küldöttségét pedig Bártfán szintén az állomáson fogadja, mivel a makoviczei járás területén Felsővízközön nincs erre a célra alkalmas termes lakás, de a küldöttségekre is hátrányos lenne, ha a bártfai utolsó vasútállomástól 40 kilométer távolságra fekvő Felsővízközön történne a fogadás.

A nagyszabású előkészületek után itélve a sztropkói és makoviczei járás, amelyek területén a hadgyakorlatok lefognak folyni, minden tekintetben méltóan fogja fogadni a királyt, vagy akadályoztatása esetén a trónörökös.

Markó Miklós.

A forumról.

Az ujhelyi borközpont.

Komoly s egzisztenciális érdekek fűződnek az ujhelyi borközpontához. Várva várja a Hegyalja, őszinte örömmel kell hát hogy találkozzék a hír: az építés elől az utolsó akadály is el van immár már hártva.

A borpince építési munkáinak biztosítására megtartott versenytárgyalás kedvező eredményét ugyanis a földművelésügyi miniszter csak azon esetben hagyja jóvá, ha a borpince helyéről kiemelendő mintegy 15000 köbméter földtömeg elfuvarozása lehetőleg gazdaságos módon rendezhető. Legelőszérűbb lett volna a vasuti el-fuvarozás, a vasuti üzletvezetőséggel megindult tárgyalások azonban nem vezettek eredményre. Más módon kellett tehát az elfuvarozásról gondoskodni, le is jött Sátoraljaujhelybe — mint azt már megirtuk — Lipcsey Ádám kir. műszaki tanácsos, Hübsch Kálmán építész és Balogh Kálmán mérnök és a bizottság a város részéről dr. Kelner Győző h. polgármester, árvaszéki ülnökkel bejárva a helyszínét, úgy találta, hogy mintegy 5000 köbméter földtömeg a borpince területén helyezhető el, míg a fennmaradó 10 ezer köbméter — ha el léssen fuvarozva — a város tulajdonát képező 887 hr. számú — jelenleg marhajáró ut céljaira használt — terület feltöltésére fordítható. Dr. Kelner Győző az érdekeltekkel már meg is tartotta a helyszíni tárgyalást és a szomszédos birtokosok érdekeit — a mint az megállapítást nyert — a feltöltés nem sérti. Az elfuvarozás kérdésének ilyen értelemben való megoldását fogja tehát a tanács a képviselőtestületnek javasolni, ami annál is praktikusabb, mert a szóbanforgó s most süppedéses, gödör szerű terület — a kincstár által töltetvén fel — értékében csak meg fog sokszorozódni.

A fekete rém.

Az újságok közléseiből egyre sokat sejtetebben kapjuk a bizonyosságát annak, hogy közvetlen közelből leselkedik ránk a fekete rém. Minden nap garmadával hozza a híreket, melyekben a koleragyanúról van szó és ezek a hírek utig elégségesek ahhoz, hogy fokozott figyelemmel készüljünk a védelemre. A mi közegészségügyi állapotaink szánalmasan gyenge lábakon állnak és ez erer még a teendő, míg annyira amennyire rend lesz a magyar jobbuszon. Csak ki kell lépünk a város köréngeteiből és amit mindenfelé a falu tár elénk: az keserves impresszió. Mértfoldekre nincs orvos,

kutak nélkül állanak községek: ezek a legszembetűnőbb hiányok és se szeri, se száma azoknak az apró veszedelmeknek, melyek a szél szárnyát adják oda minden járványnak. Szükség van hát arra, hogy ugy a hatóságok, mint a társadalom az erejefeszítésével dolgozzék azon, hogy mielőbb javuljanak a közegészségügyi viszonyaink és sokszorosan szükség van erre most, mikor újból sürven esik szó a koleráról és innen-onnan is halljuk a fekete rémről való híreket. Ha nem is szabad minden értesülést készpénznek vennünk, de nem szabad közömbösen sem elmennünk ezek mellett a hírek mellett. Különösen Zemplénvármegyének nem. Az a közvetlen szomszédosság, melylyel földrajzilag egyek vagyuk Galiciával, nagyon keserves memento. A múlt-nak meg vannak a maga tanulságai és a galíciai egészségügy sokkal nyomorékbabb, semhogy engedhetne valamit a feszességéből a mi örökös ekzsponáltságunk. És fokozott szükség van a védelemre, mert Zemplénben újból felütötte a fejét a koleragyanu. A nagymihályi járásban koleragyanus tünetek közt meghalt egy paraszt ember. A belső részeit felküldték Budapestre a halál okának kétségtelenül való megállapítása végett. A hatóságok minden óvintézkedést megtettek.

Ami nagyon hiányzik.

Az ezidei nyár — csak az időjárás tesszük mérlegre — minden kritikán alóli. Az abnormis hőség szinte elviselhetetlenül zudult a nyakunkba és sokkal kevesebb esőben volt részünk, semhogy egy perere is elfelejthetők volna a nyári gyötrelmeket. Azokat a gyötrelmeket, melyek Ujhelyben sokszoros erővel éle-ződnek ki. Nem új, nem friss keletű a panasz, de éppen az a bosszantó, hogy folyvást a város boldogításáról szavalunk és még ahhoz sincs sem kedvünk, sem erőnk, hogy a legelemből hiányokon segítsünk. Abba már beletörődünk, hogy nincsen parkunk. Huszezer lelket mond a magáénak Ujhely és nincs egy valamire való ligetje, egy elfogadható népkertje. Mert a Dianna minden, csak az nem. Egészséges levegő, kényelmes sétányok, nagyobbabású gyermekjátéskert: ezek adhatják csak a népkertet és mindezt a Diannában még a legvérmesebb fantázia sem találhatja meg. — De hát kénytelen-kelletlen bele kell nyugodnunk az — úgy látszik — örök megváltozhatatlanba. Az azonban, hogy egy nyilvános uszodája ne legyen egy huszezer lakosu városnak, az már olyan botrányos valami, amiről csak a kíméletlen kritika hangján lehet szólni. Hát hol van a magisztratus, hol vannak a hatóságok, hogy évek hosszán át uszoda nélkül kell lennie Ujhelynek és hol van a polgárság ereje, hogy az arra illetékes tényezők egy percig sem bibelődnek a nyári szükségleteknek ezzel az alfájával. Ugy látszik — a közegészségügy Ujhelyben is az a legutolsó valami, amivel csak akkor törődünk — hivatalosan és nem hivatalosan egyaránt, amikor a veszedelmek már a nyakunk közé zudultak.

A politikai szinterről.

A kormány és a választói jog.

— aug. 9.

Hiába technikának, hasztalan taktikázik Justh Gyula a választói joggal, céltalan az új koalícióba való tömörülés is a nemzetújító reformmal szemben, a választói jogból törvény lesz. Mialatt az ellenzék künn az országban agít az választói jog mellett, a parlamentben pedig lehetlenné teszi annak megvalósítását, az alatt a kormány a legkomolyabban dolgozik azon, hogy a választói reformot minél előbb megvalósíthassa.

A legujabb lépés, amely a kormányelnöknek a választói jog megvalósítására vonatkozó komoly szándékát bizonyítja, az a megkeresés, a melyet a miniszterelnök, mint belügy-miniszter, az ország főiskoláihoz, szociális, gazdasági és kulturális testületeihez intézett. És ezt a körlevelet, amely az ország néprégeit nyilatkozatra szólítja fel, a parlament minden pártja rendkívül fontos, jelentős lépésnek tartja.

A sajtó, különösen a radikális irányú orgánumai is ily értelemben méltatják. Sőt üdvözik a kormány elhatározását, mely az ellenzék soraiban látható zavart okoz, mert egy-szerűen kihuzza az obstrukció alul a gyökényt. Az ország immár tisztán látja, hogy a kormány épp úgy akarja és sürgősnek kezeli a választójogi reformot, mint az ellenzék. De amint az ellenzék sem mondhatja meg eddig, hogyan akarja keresztül vinni, ugy a kormány is előbb hallani akarja erre nézve az ország véleményét.

Parlamentari körökben arról beszélnek, hogy találni kell egy módot, mely lehetővé teszi a vélemények tisztázását, mert az obstrukció bevallott célja az volt, hogy a kormánytól garanciákat nyerjenek a választójog kiterjesztésére. Mindkét táborban vannak a reform részleteire vonatkozóan eltérő nézetek. Mindkét fél érdekében áll tehát, hogy a nézetek tisztázódjanak és ellentétek gyengitessenek. Ha az ellenzék ilyen tisztázásba bele nem megy, nyilvánvalóvá válik, hogy az obstrukciónak kizárólag kormánybuktatás a célja és nem lehetséges, kétséges, nem hogy az ország fontos érdekeivel üzőtt ilyen lelkismeretlen játékra mi lesz a felelet.

Nagy lopás a vasuti állomáson.

Tegnap este az ujhelyi állomáson a Kassa felé induló vonat postakocsijából eltűnt 34620 korona.

— aug. 9.

Izgalmas, megdöbbentő szenzációja akadt tegnap este Ujhelynek. A vasuti állomáson, a Kassa felé induló vonatról eltűnt 34 ezer korona, mit a sátoraljaujhelyi postahivatal küldött tovább. Hihetetlen körülmények között — szinte megfajthetlennék tetsző módon — veszett nyoma a nagy summa pénznek s bár a részletek sokat sejtetnek s a gyanu joggal ágazódik több irány felé — olyan pozitív nyomot, melyen végig meg lehetne állapítani a tényeket, ezideig még nem sikerült találni. — Rendes módon — s már itt konstatálnunk kell: minden komolyabb ellenőrzés nélkül — került a pénz a postakocsiba és mikorra a posta vasuti alkalmazottai hozzáláttak, hogy a már-már robozó vonaton osztályozzák a postai küldeményeket, a 34 ezer korona nem volt sehol. A hír érthető megdöbbenést keltett városzerte és az első pörökben a tulajsgízott fantázia százezrekről beszélt. Sőt arról is tudott már a fáma, hogy ismeretlen tettesek erőszakosan hatoltak a vasuti kocsiba és a nagy zajban, kiaknázva az ujhelyi állomáson este lebonyolódó nagy forgalmat, ártalmatlanná tették a postaköcsi személyzetét és úgy vitték el a nagy összeg pénzt. Erről azonban szó sincs: egy vakmerőn — de az sincs kizárva, hogy csak ostoba rövidlátással keresztülvitt — lopással állunk szemközt és idáig csak egyetlen tény hat markánsul jellemzően: a posta nyomorúságosan fizetett szolgákra bizsulyos tizezreket és a nagy summák továbbításánál a komoly ellenőrzésről, az érthető elővigyázatról még csak beszélni sem lehet.

A nagyarányú s mindenfelé mohó érdeklődésre talált lopásról a következőkben adunk részletes tudósítást:

(Ahogy a lopás történt.)

Tegnap este a sátoraljaujhelyi postahivatal a szokott módon kiküldte a vasutra a mindennapos kocsijáratát, hogy átvegye az érkező postai küldeményeket és továbbítsa az ujhelyieket. Fábrián Bertalan, Kuszka József és Almádi Pál mentek ki a nagyallo-másra, az utóbbi volt a napos felügyelő, aki a kalauz kocsis kezeléso körül foglalatokodott. Kassa felé az ujhelyi posta a levélküldeményeken és csomagokon kívül 34620 koronát továbbított. Az összeg egy lakattal lezárt vászonzsákban 14 pénzeslevélben — volt elhelyezve s ugyanesak a zsákban voltak az ajánlott küldemények, a postai utalványok és az ekspressz levelek. A zsákot a 8 óra 24 percek Kassa felé induló vonaton a kalauz-kocsiba Kuskó József tette be — egyedül s anélkül, hogy más valaki is lett volna a kíséretében — azután lecsukta a kocsis ajtaját és átfutott a pesti vonathoz, hogy ott végezze a járat többi tagjaival a teendőit. Mintegy 10—15 percig foglalatokodtak ott, amikor azután visszamentek a kassai vonathoz, hogy átadják számszerint is a küldeményeket Dobos Andrásnak, aki a kassai vonat postakocsijában volt a napos ügyelő: — ekkorra azonban a 34620 koronát tartalmazó pénzeszsák már nem volt sehol. Ijedten kutatták végig a kocsikat, kipakkolták nyomban a pályatestre az összes küldeményeket: a pénznek nem volt nyoma. — A vonat azután lassu dübörgéssel tovább indult s tán a lopás nyitjának a titkát is magával vitte. Azonnal jelentették a lopást az állomásfőnökségnek s Guttmann Ármín helyettes állomásfőnök továbbította a rendőrségre a hírt.

(Megindul a nyomozás.)

Az esti órákban fokozott az ujhelyi pályaudvar forgalma, a perron is zsufolásig tele volt közönséggel. Villámgyorsan futott széjjel a lopás híre és érthető konsternációt keltett mindenfelé. Néhány pere mulva kocsin megjött a pályaudvarra Kelner Sámuel alkapitány és Júrcsó Agoston rendőrbiztos. Nyomban hozzákezdek a postások kihallgatásához s megállapították a tényállást. A pénzeszsákot Kuskó József tette fel a vasuti kocsiba, arra azonban nem tudott választ adni, hogy a kocsis hátsó ajtaja nyitva volt-e s előadta azt is, hogy Bagaméri András vasuti szolga segédkezett neki, amint a kocsiba fel-pakkolta a postai küldeményeket. — Mindkettőjüket azonnal őrizet alá helyezte a rendőrség. Kevészel a lopás kiderülte után, a kassai vonat elindult s mert nincs kizárva, hogy a tettes vagy esetleg a tettes cinkostársa ugyanesak ezen a vonaton oldhatott kereket, a rendőrség felcsengette telefonon a közbeeső állomások s végül Kassát is, hogy mindenhol rendőri kirendeltség várja a vonatot és gondoskodik a kellő átkutatásról. Alarmirozva lett a csendőrség is és a pályaudvarral szomszédos területeket járta végig, hogy az esetleges gyanus körülményeket a nyomozás javára értékesíthess.

Ma kora reggeli órákban a lopás egy nagyon jelentős részlete derült napfényre. Amint a kocsikat tisztogatták, a 15. vágányon Takács József egy nyitott teherkocsiban megtalálta a pénzeszsákot. A lakat érintetlen volt, a zsák közepé föl volt hasítva s azon át vette magához a tettes a pénzt. Az írásbeli küldemények rendben, zavartalanul heverték az egyszerű vászonzsákban, ott voltak az utalványok, az ajánlott s ekspressz levelek és a rovatolólap. A pénz azonban az utolsó fillérig hiányzott.

(Eredmény nélkül.)

Tegnap este 10 órakor Kuskót és Bagamérit átkísérték a rendőrség épületébe. Megjelent Lovich Gyula postafelügyelő, az ujhelyi posta vezetője is és megtette az ismeretlen tettesek ellen a feljelentést. Kuskót és

Bagamérit még az éj folyamán kihalgatta a rendőrkapitány. Kuszko előadta, hogy a pénzes zsákot betette a vasuti kocsiába, hogy az hogyan tünt el, azt nem tudja. Bagaméri szintén nem tud semmit, ő segédkezett a csomagok berakásánál Kuskónak, más minden kérdésre tagadó választ adott. A rendőrség még az éj folyamán előzetes letartóztatásba helyezte Kuskót és Bagamérit és ma reggel letartóztatta Takács Józsefet, aki a felhasított zsákot megtalálta és Szarú Rezsőt, aki hosszabb ideig állott a posta szolgálatában, onnan súlyos természetű szabálytalanságok miatt bocsájtották el és most, mint segédfekező a vasutnál teljesít szolgálatot.

Ma reggel a kassai postaigazgatóság képviselőjében megjött Sátoraljaújhelybe dr. Nagy István igazgatósági titkár, aki a maga hatáskörében szintén megindította a nyomozást. Véle jött Képes Tibor kassai detektív is, aki most az újhelyi rendőrséggel s a csendőrséggel együttesen folytatja a nyomozást. Ma délelőtt mind a négy letartóztatott lakásán házkutatást tartottak — minden jelentősebb eredmény nélkül azonban. Délelőttre megjött a kassai és a budapesti rendőrségtől is a távirati értesítés, hogy a szóbanforgó vonatokat — amint megérkeztek — lezárták és szorosan átkutatták. Eredmény azonban nincs. A nyomozást erősen megnehezíti az a körülmény, hogy Kuskó csak akkor jelentette a pénz eltűnését, amikor a kassai vonat már kirobogott az újhelyi pályaudvarról és így a tettes esetleg könnyen oldhatott kereket. A nyomozás teljes apparátussal — a lehetőségig széles mederben — folyik és az szinte kétségtelen, hogy a lopást csak a viszonyokkal teljes ismerős, vagy a vasúthoz vagy a postához teljesen közel álló ember követte el. Tizenegy zsák közül az tűnt el, a melyekben a pénzeslevelek voltak és épp az estén, mikor a menetlevél tanúsága szerint nagy összeg pénzt továbbított a posta. Ezen a csapáson halad a rendőri nyomozás is. És erre a bonyolult, zavaros historiára valami pokoli szarkaszmussal világít rá a tény: Kuskó József március óta áll a posta szolgálatában, esküt nem tett próbaidős szolgálta és mégis minden ellenőrzés nélkül, minden komoly felügyelet híján volt a gondjaira bizva kemény 34 ezer korona.

A veres kakas.

Nap-nap után tűz pusztít Zemplénvármegyében mindenfelé.

— aug. 9.

A veres kakas nap-nap után beszélt magáról. Ez a nyár a tüzek nyara és azok mellett a nyomoruságos tűzbiztonsági viszonyok mellett, melyek minden magyar faluban ugyan csak otthon vannak, nem csuda ha nap-nap után egzisztenciák, vagyonok öröklőnek holtá a tűz lángján.

Annál nagyobb arányú, annál veszedelmesebb volt a nagyereblyési tűz, melyről legutóbb adtunk számot. A tűz a község északi végén ütött ki Hriczkó Györgyné házában d. u. 5 órakor. Oltásról a nagy hőségben szó sem lehetett. Az emberek a mezőn dolgoztak és mire hazaszaladtak, házuk már lángokban állt. Csupán a gör. kath. templomot, iskolát és parochiát sikerült nagy nehezen megmenteni, mi a szomszéd Kistölgyes községből idejkorán, feckendővel kivonult segítségnek köszönhető. Leégett Kohn Jakab cég tulajdonát képező fűrésztelep is, mely a község közepétáján jókora helyet foglal el. Az óriási mennyiségű feldolgozott anyag és a házak fa falai egész éjjel égtek. Asszonyok, gyermekek sírása, férfiak jajveszékése hallik mindenfelől. Sok házi állat is bennégett. A község 85 háza közül körülbelül 50 égett le az összes melléképületekkel.

Legtöbbször már a szénát és a terményt is behordták. Az is hamuvá lett. A kár meghaladja a negyedmillió koronát. A gyár és egy pár tehetősebb gazda háza biztosítás útján megtérül. De a leégett szegény ruthénok nagy része a legnagyobb nyomornak néz elébe. Pár család az épen maradt iskolában húzta meg magát. A többiek kertekben, fák alatt tanýáznak. Akinek szive meg esik a nyomorgó ruthén családokon, küldjön részükre akár élelmiszert, akár pénzadományt. Hadd lássák a szegény ruthénok, hogy nem mostoha fiai ők ezek a hazának!

Telepőceon Petruncsák Lászlóné megbízta 7 éves kis leánykáját, hogy a szoba közepén égő tüzet oltsa el. A gyermek felületesen végezte a dolgát, a nyitott ablakon befújt szél élesztette a tüzet úgy, hogy meggyult a berendezés, majd lángba borult a ház és a szomszédos épületek is. Leégett 8 ház, a parochia és kántorlak. A kár 32000 korona. — Alsókomorócon a gyermekek az erdőben összehordtak százaz leveleket és felgyújtották, mire az erdő is égni kezdett. Az érkezett segítség dacára, mintegy 15 holdnyi terület égett el. — Csemernyén tetten érték Mihalesin Mihályt, amidőn özv. Szoták Jánosné 32 kereszt gabonát tartalmazó kazlát gyújtotta fel. A tüzet a szomszédok idejében eloltották. A gyújtás bosszu műve volt, mivel a kazlat, mint Szoták volt tulajdonát Mihalesinné nyilvános árverésen megvette. — Felsőmislén pásztorfiúk az erdőszélén tüzet raktak s a lobogó szélben meggyult az erdő is. A tüzet azonban idejkorán sikerült eloltani.

Ismét jégverés.

a Tokaj-Hegyalja körül.

— aug. 9.

A tavalyi jégverés borzalmai még sokkal elevebben élnek a köztudatban, semhogy ne riadtan neszelve fel a nyilvánosság minden hirre, mely jégesőről ad számot. Az a pokoli förgetek, mely a múlt esztendei jégviharral zúdított annyi keserves következt a Tokaj-Hegyaljára, még az emlékezésben nem mosódhatott el: válvett munkára és minden erőknél fokozottan való tevékenységére van szükség, hogy kiheverhessük a legutóbbi esztendővel ránkötvetkezett veszedelmeket. Érthető hát a megdöbbenés, amely szinte fojtón nehezedett Újhely szivverésére, amikor tegnap este mindenfelől olyan hírek jöttek, hogy a Tokaj-Hegyalján újból jég pusztított és a kár ismét óriási. Ijedt fájdalommal adtuk tovább a szót és kétségbeesetten idégettük a sorsot, mely olyan keserves keményen nehezedik — az első hírek hallatán: tehát ismét — a Hegyaljára. Gyönyörű termést ígér a szőlő, a tőkékől gazdagon csurran az arany: ezer reménységet dönt hát le a lábáról a jég, ha újból ránk zudul. Újhelyben tegnap délután különben is viharos volt az időjárás, feketé borulatok fedték el a lát-határt és a kavargó, örületes szélben könnyen talált hitelre a hír, hogy a jég ismét végigverte Hegyalját. Mára kelve — ahogy telefonon végig surrant a Hegyalján mindenfelé a kérdezősködésünk — megjött a megnyugtató értesítés: itt-ott a közelünk-

ben volt erős jég, magát a Hegyalját azonban elkerülte a pogány veszedelem.

A szerencsi főszolgabírságtól azt az értesítést kaptuk, hogy Szerencsen s a környékén esett jég, azonban oly kevés és oly annyira erőtlennül, hogy a kár egészen jelentéktelen. Nagyon erős volt azonban a vihar Monokon, mogyoró nagyságu jég esett és a kár szőlőben s kerti veteményekben nagy. A jég délután fél 3—3 óra között esett, mintegy 15—20 percig tartott s azután a vihar Borsod felé vonult. A tokaji főszolgabírság közlése szerint tegnap délután viharos, szeles volt ott is az időjárás, de jég egyáltalán nem esett. Vasárnap délután volt azonban jégeső, különösen a tokaji hegyek keleti részét paskolta végig és szőlőben mintegy 10% nyi kárt okozott. A sárospataki járásban — a telefonon vett értesítés szerint — nem volt jég és abból a hírből, hogy a pataki alsó határban irtózáatos pusztításokat vitt volna véghez a jég — egy szó sem igaz. Újhelyben a viharos, szeles időnél több nem volt, annál keményebben zudult azonban a jég Bodrogszerdahelyre és Szomotorra. — Bodrogszerdahelyen délután 3 órakor eredt meg a jégzápor s mintegy 10 percen át diónagyságu jég esett. A kár szőlőben, dohányban és tengeriben igen nagy és ugyancsak súlyosan megsérült a szerdahelyi immunis szőlőtelep is. Szomotoron délután 3 és 4 óra között hullott a mogyorónagyságu jég, az eső mintegy félórán át tartott s a kár jelentős. Különösen a szőlőkben garázdálkodott a jég. Apróbbikisebb jégesőt jelentenek néhány hozzánk közelfekvő községből is, azonban a jégverés szórványos volt, a Hegyalját úgy szólván teljes egészében elkerülte és messziről sem volt meg az az intenzivitása, mint a tavalyinak.

HIREK.

Barátságos mérkőzés. Az újhelyi athlétikai klub football-csapata vasárnap Ungvárra rándult át és nagy s előkelő közönség előtt vívta meg a maga esatáját az ottani football klubbal. Az eredmény 2 : 1 gól Ungvár javára. Ez azonban mellékes, sokkal jellemzőbbek azok a sorok, amikkel a Határszéi Ujság a barátságos mérkőzés lefolyását kommentálta:

Az újhelyi csapat a kiegyenlítő gól után elveszti higgadságát, mindgyakrabban offsidben áll és egyre erőszakosabban játszik. Leginkább a hávédéknek vet gáncsot, a csatárokat pedig lehetőleg rugdossa és döntögeti. Egyáltalán még alig volt pályákon oly küzdelem, melyet annyiszor kellett volna a bírónak lefűtölőnie, mint a tegnapi. Az ungvári csapat határozottan féltékeny volt fegyvelmezetség dolgában az újhelyi fölött, sőt még akkor sem zugolódott, mikor első gólját a bíró érvénytelenítette, az újhelyi csapat azonban egyre felelt a bíróval és nehézségeket csinált. Az újhelyiek dühösen igyekeznek az eredményt kiegyenlíteni és egyre több az az offsid és foul. Egyik játékosuk a védtelen kapu fele elfutó egyik ungvári játékos-

nak oly durván vet gáncsot, hogy a bíró kiállítja.

S itt, ezen a közlésen van a hangsúly. Nagyon kevészer kell mindennek megisméltódnie, — hogy egyetlen athlétikai klub se kérjen az Újhelyiél való barátságos mérkőzésből. És ezt talán még sem akarják az újhelyiek?

— **Széchenyi Lászlók család öröme.** Gr. Széchenyi László feleségének, Vanderbilt Gladysnak múlt hó 29-én leánygyermeké született. A grófnénak első gyermeke, aki szintén leány, most három éves. Az örvendetes családi eseménynél, mely az örmezői kastélyban következett be, a grófi család tagjain kívül dr. Lumitzer József udvari tanácsos és dr. Becker József budapesti egyetemi tanárok voltak jelen.

— **Tennis verseny Sátoraljaújhelyben.** A napokban élvezetes sport eseményben lesz része a város közönségének. E hó 12-én és 13-án tartja meg a sátoraljaújhelyi athlétikai klub a tornatéri két tennis-pályáján tennis versenyeket a játékosok nagy érdeklődése és részvétele mellett. Játékosaink nagy ambícióval készülnek a versenyre s nap-nap mellett erős traininget tartanak Bajusz Gyula kiváló tennis-trener szakavatott vezetése mellett. A versenyszámok, amint értesültünk a következők lesznek: I. Városok közötti csapatverseny Homonna és Sátoraljaújhely 4—4 játékosával. II. Férfi páros verseny. III. Vegyes város verseny. IV. Női egyes handicap. V. Férfi egyes handicap. Versenydíjakat eddig Sátoraljaújhely város, dr. Chudovszky Mária, a város közönsége, dr. Reichard Sándor és Nagy Arthur adtak. Belépti díj a verseny egész tartamára 2 korona, egyszeri belépésre pedig 1 korona lesz, a SAC. tagok részére félárú sportjegyek lesznek kibocsátva.

— **Uj ügyvédi iroda Tokajban.** Dr. Goldmann Mór ügyvédi irodáját Tokajban, fűtea 14. sz. alatt, özv. Neumann Mártonné házában megnyitotta.

— **A jó lövő.** Csukaházán egy földmives férjhez adta leányát s a menyegzőn összegyűlt az egész falu népe. Bilyó István serdülő legény is részt vett azon, magával hozva 6 lövetű forgópisztolyát, mielőtt azonban egy lövést tett volna, mellette termett társa Bilyó György és azon ürüggyel, hogy neki több gyakorlata van a forgópisztoly kezelésében, elvette a pisztolyt és megnyomta a ravaszt. E pillanatban elsült a pisztoly és Bilyó István, a fegyver tulajdonosa, mellen találva összerogyott. A meglőtt legény most a halállal vívódik.

— **Közs. polgári fiu- és leányiskola Poprádon,** a Magas Tátra alján. Egészséges vidék. A német nyelv könnyen elsajátítható. Uri családoknál méltányos ellátás. Felvilágosításul szívesen szolgál Horn József igazgató.

— **Nagyszabenyi földhírel intézet** kölesönt közvetítő ügynöksége törlesztéses jelzalog köreszőnőket nyújt oly előnyös feltételek mellett, amit semmi más intézet nem nyújthat. Megbízásokat elfogad és részletes utbaigazítással szolgál Dunky Kálmán megbízottja Széchenyi-tér 9. (Fénykép. műterem Juhász-féle ház.)

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Hibabiztatás. A Zemplén legutóbbi számában a vezető cikk szövegébe egy bosszantó sajtóhiba csuszott bele. Egyik helyen azt mondjuk: „Most a régi jó világot akarjuk visszahozni. Ennek a gondolata jár közöttük.” E helyett azonban a nyilvánosság elé úgy került a mondat, hogy „ennek a gondolata jár közöttünk”. Egy szimpla sajtóhibáról van szó, elnézést érte.

Felolós szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**
Helyettes szerkesztő: **Roboz Hugó.**
Laptulajdonos: **Éhler Gyula.**

„KAROLINEUM“
leánynevelő tanintézet
„INTERNÁTUS“
Sátoraljaujhelyben.

Ezen nyilvánossági joggal felruházott tanintézet a paulai szt. Vincéről nevezett szatmári Kongregációhoz tartozó irgalmas nővérekre (szerzetes tanítónőkre) van bízva. Belső szervezete következőleg van osztályozva:

- 4 osztályu polgári iskola,
- 4 „ elemi iskola,
- 4 „ párhuzamos elemi iskola (Externát),
- kisdeddóvó,
- internátus.

Az intézeti helyiségek a nevelés céljának megfelelő módon vannak berendezve. A lakó-, háló- és tanszobák magasak, szellősek és világosak. Az épület mellett kert és tornahelyiség van, ahol a leánykák kellemesen tölthetik el szabad idejüket és a test kifejlődéséhez megkívántatkozó megfelelő mozgást naponként megtehetik.

Van az intézetnek a házikerten kívül a „Magashegy“ tövében szőlőültetvény és erdőtől körülvevő kies fekvésű villája, ahova a növendékek tanulmányaik végeztével fősétálnak és szabad idejüket töltik, és oszonnájukat s nem egyszer még vacsorájukat is ott költik el. A gyönyörű erdőben sétálva és a természet szépségeiben gyönyörködve, testben és lélekben felfrissülve térnek estefelé az álmot üdítő karjaiba.

Bennlakásra felvétetik bármely osztályu növendék.

Feltételekről szóló prospektust kívánatra szívesen küld az

intézet főnöknője.

Elárusítónőnek

egy jó családból való leány azonnal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban tudható meg.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipari Részvénytársaság Sátoraljaujhely.

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szíves figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű
darabos meszet,

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipari Részvénytársaság.

Sürgőhycim: Mészársaság Saujhely.
Telefon szám: 32.

Mindenféle kézzel készített

HORDÓ

kapható

Goldstein Sámuel

hordógyárában

Sátoraljaujhely, Kazinczy-utca.

Bükkfaeladási hirdetemény.

A Zemplénavármegye Józsefvölgy község határában fekvő erdőből eladatik tővön mintegy 800 kat. holdon létező átlag 100 és több éves bükkfaállomány.

Az erdőbe a varannói vasuti állomástól egy 10 kilométer hosszú iparvasut vezet, melynek végpontjától a kihalásnándó erdő mintegy 5 kilométer távolságra fekszik.

Venni szándékozók felkéretnek, ajánlataikat folyó évi szeptember hó 10-ig az erdőhivatalhoz benyújtani, ahol a szerződési, fizetési s egyéb feltételek megtudhatók.

Varannó, 1911. évi augusztus 8.

Uradalmi erdőhivatal.

Eladó ház. A Lőcsén székelő „Szepesi Takarékpénztár“ tulajdonát képező Sátoraljaujhelyben a Deák-utca 3. szám alatt lévő, — a Jókai-utczára is nyíló — ház, az ahhoz tartozó kerittel együtt szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad Werner Miksa (Deák-utca 3.)

Erdőeladási hirdetemény.

Nagyméltóságú Gróf Mailáth József ur ófehértói uradalmában (Szabolcs megye) 1911. évi szeptember 21-én d. e 10 órakor a központi irodában mintegy 133 magyar hold fennálló erdőterület fatömegben lesz zárt írásbeli ajánlatok útján eladva.

Az erdő egyharmad része 100—120 éves tölgy, mely műfának kitűnően alkalmas, kétharmad része 45—50 év körüli gyertyánfa, melyből szintén mű- és jó tűzifa kerül ki. Az uradalom becslése szerint az erdő értéke 155,000 korona.

Az írásbeli ajánlatokhoz 10% bánatpénz esatolandó.

Fenntartja magának az uradalom azt a jogot, hogy az összes beadott ajánlatok közül szabadon választhat, vagy pedig az összeset visszautasíthatja.

Az eladásra vonatkozó szerződési feltételek megtekintethetők az uradalmi központi irodában Ófehértón.

Gróf Mailáth József
Ófehértói uradalma.

**MAGYAR
MÉRLEG-ÉS GÉPGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST**

IRODA:
ERZSÉBET KÖRUT 41
GYÁR:
GYÖMRŐI UT 40-42.

**ELSŐRENDÜ
GAZDASÁGI, KERESKEDELMI-ÉS VASUTI
MÉRLEGEK.
KÉPVISELŐK KERESTETNEK.**

Nagyobb gépgyár megbízható

képviselőt

keres Sátoraljaujhelyben felállítandó bizományi raktár vezetésére. Óvadék megállapodás szerint. Ajánlatok Blockner J. hirdető irodájába, Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. „MOTOR 2055“ jelige alatt köldendők.

Finoman

főzni tudó, vasalás és baromfi-kezeléshez értő özvegyasszonyt vagy idősebb leányt keresek, ki a nálam üresedésbe jött szakácsnői állást jó fizetés mellett azonnal betölthetné. — Bizonyítványok kéretnek, esetleg személyes bemutatkozás.

Czim: Gróf Wengerszky Viktorné Zemplénrákóc.

LEGUJABB SZERKEZETŰ CZIMBALMOK

Schunda V. József

cs. és kir. udvari hangszer-
gyáros hírneves gyarmányaiból

állandó bizományi raktár

van

Werner Sárka

eimbalom-magániskolájában
Sátoraljaujhely, Deák-utca 3. sz. alatt

Igen kedvező részletfizetési módozatok.

Vidéki megrendeléseket azonnal szállít.